

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanaestkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1.—, za vse ostale Din 16.—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK III.

MAJ 1938

ŠTEV. 5

Zaupaj, a vеди, komu!

(Resnična zgodba.)

K posestniku Jakobu Cirarju v Slovenskih goricah pride mlad, po mestno oblečen gospodič. Pove, da je nadzornik nad zavarovanjem. Ko so Cirarjeva mama slišali besedo »nadzornik«, so hiteli z brisanjem klopi ter z vso slovensko uslužnostjo povabili gospoda nadzornika, naj sede in naj bo kar domač. Pa še opravičevali so se, češ da imajo peko in da naj gospod nadzornik nič ne zamerijo, če je po hiši vse narobe. Hišni gospodar je medtem z vso naglico poiskal police in jih predložil nadzorniku. Gospod nadzornik se je učenozazrl v police, nekaj črtal po njih, obenem pa pridno mašil v usta kose izvrstne domače klobase in svežega domačega kruha, s katerim so mu Cirarjeva mama gostoljubno postregli. Ko je bil krožnik s klobasami prazen, je nadzornik postavil na polico učen podpis, ki ga seveda ni bilo razbrati. Hišni gospodar je med vsem tem spoštljivo stal ob mizi. Tedaj je gospod nadzornik znil:

»Gospod Cirar, vaše police so v redu. Tudi vaše klobase niso napačne in prav hvaležen sem vam za vse. Pa čeprav mi je neprijetno, vendar moram zahtevati za nadzorovanje 80 din. Tak je predpis. Plačate jih lahko takoj, drugače vam jih bo predpisala v plačilo davkarija.«

Ko je hišni gospodar slišal o davkariji, je urno stopil k omari, kjer je imel v robec zavezano skromno gotovino. S skrbjo je bil zbral malenkost, da bi bilo za najhujšo silo. A rajši, kot bi imel opravka z davkarijo, plača tistih 80 din sam. Mestni polizanec je spravil denar in se vljudno poslovil. Do vrat ga je spremljal Cirar, Cirarjeva mama pa so vzdihnila: »Kako fajn gospod in niti dosti rajtali niso!«

Ko je Cirar pospravil police in pomislil na svoje skromno denarno imetje, ki se je tako lepo zmanjšalo za težko privarčevanih osem kovačev, se mu je nekaj zasvetilo. In nekaj mu je reklo: »Jaka, stopi k Laznikovemu Juriju. On že mnogo let zastopa domačo Vzajemno zavarovalnico in tudi ti si se pustil pri njem zavarovati. Pobaraj ga malo, kako je s takimi nadzorniki!«

In je Cirar nameril proti večeru korak k zastopniku Vzajemne. Laznik Jurij je pazljivo poslušal Cirarjevo zgodbo. Ni še Cirar vsega povedal, ko ga je Jurij prekinil in dejal: »Pa nisi gospoda nadzornika nič vprašal, odkod da je in kdo ga pošilja in kakšni so njegovi papirji?«

»Kako neki naj za take stvari vprašujem takega gospoda?« je menil Cirar.

»Potem ti pa seveda ni pomagati,« pravi Jurij. »Takih nadzornikov sploh ni. Kolikokrat sem ljudem že to pravil in pred cerkvijo sem dal oznaniti. Pa ne in ne. Ljudje ste pač taki, da bolj verjameš priljubljenim besedam in lepi obleki kot pa poštenemu domačemu človeku. Kaj pa misliš, da je bilo tisto gosposko človeče? Navaden slepar, ki mu naši ljudje nasadajo. Delati se mu ne ljubi, pa izrablja ljudsko lahkovernost. O, tudi naša Vzajemna zavarovalnica ima potnike. A ti ljudje so pošteni in ti povedo, kdo so in odkod. V žepu imajo potrdilo, da imajo res pravico obiskovati ljudi zaradi zavarovanja in jim glede tega pametno svetovati. Osem kovačev te stane šola, ki te uči: V svoji hiši si ti gospodar. Kdor v hišo vstopi, naj pove, kdo je in kakšna mu je naloga. Izkaznico naj ti predloži. Ko se boš prepričal, da imaš pred seboj poštenjaka, tedaj ga šele povabi, naj sede in pove svoje želje.«

Cirar je molčal in niti svoji ženi ni povedal, da je osleparjen.

Potečeta leto in dan in Cirar je bil že na vse pozabil. Sončen pomladanski nedeljski popoldan je bil. Cirar je sedel pred hišo in razmišljal o pomladanskem delu. Prijetna dremavica mu je obletavala oči. Tedaj ga predrami krepak »Dober dan«. Pred njim sta stala dva srednje praznično oblečena možakarja. Cirar se je v hipu spomnil neprijetnosti z »nadzornikom«. A možakarja sta bila prijazna in mu kar naprej žvrgolela, da sta zastopnika te in te zavarovalnice. Kazala sta mu celo neke papirje, a s čitanjem se Cirar ni kaj rad ukvarjal. S čim da lahko gospodoma postreže, ju je vprašal.

»Zaradi zavarovanja sva prišla. Lepo hišo imate in krasna gospodarska poslopja. Škoda bi jih bilo, če bi zgorela. Dvakrat škoda pa bi bila, če bi pogoreli nezavarovani.« Tako podobno sta neznanca govorila.

»E, pa saj imam zavarovano. Pri Vzajemni zavarovalnici, ki ji je Laznikov Jurij zastopnik, je vse zavarovano. Jurij pravi, da je vse lepo in prav urejeno,« meni Cirar.

»Kaj, pri Vzajemni! Oče, zelo neprevidni ste. Kaj pa je Vzajemna? Branjarija, čisto navadna branjarija in še ta branjarija bo šla kmalu na boben. Naša družba nima zavarovane samo slovenske revščine, mi smo razširjeni po vseh velikih evropskih državah. Je vendar bolj pametno, če ste zavarovani pri bogati in svetovni zavarovalnici kot pa pri domači, ki vam ne nudi nobene gotovosti. Sicer pa najbrž vaše zavarovanje kmalu poteče, ne?«

»Saj res, poteče pa res. Drugo leto bo moral Laznikov Jurij na novo zavarovati.«

»Pustite Laznikovega Jurija. On se naj briga za knefiro in dreto, sekuranc pa pusti pri miru. Kaj pa on o tem razume! Pa povejte, za koliko vam je zavaroval poslopja!«

»Mislim, da hišo za 12.000 din, hlev in skedenj ter svinjake za 15.000 din, druge stvari, ki so v hiši in v gospodarskem posloplju pa tudi za 3000 din. Da, za 30.000 din je vse skupaj zavarovano.«

»Bežite, bežite, oče! Samo hiša je vredna več kot 30.000. In če vam pogori gospodarsko poslopje, ali menite, da bi mogli za 50.000 novo zgraditi? Odločno prenikzo ste zavarovani. Tako se bomo zmenili: za 80.000 din bomo vse skupaj zavarovali, pa tule podpišite!«

Ne da bi vedel, kdaj in kako, je Cirar podpisal.

»Seveda je treba premijo takoj plačati, sicer zavarovanje ni veljavno. Vsaj na račun morate nekaj dati.«

Cirar je odšel neznancema 150 din na račun in bil prepričan, da je dobro ukrenil.

*

Kakor po slučaju se je še istega dne na večer oglašil pri Cirarjevih Laznikov Jurij ter prinesel zadnjo »Našo moč«. Seveda je Jurij napevil razgovor tudi na zavarovanje ter na to, da bo treba obstoječe zavarovanje obnoviti, ker kmalu poteče. Tudi znižati bo treba nekoliko. Poslopja so 10 let starejša in zato manj vredna, cene poslopljem padajo, dva voza in koleselj, ki so tudi še na sedanji polici, je Cirar odprodal, ko mu je uima gospodarila v hlevu. Res, kar prav bi bilo, da se zavarovana vsota zniža. Tako je govoril Jurij. Cirar pa je samo odkimaval in da je še čas ter podobno.

Majnska Kraljica

(Gornji del kipa Matere Božje v turistovski kapeli Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Delo akad. kiparja Boža Pengova.)

SPREJMEMO ZASTOPNIKE

za prodajo

posnemalnikov in brzoparilnikov

na obročno odplačilo.

»Tehna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 25/L.

Pomisleka vredno. Nevesta: »Ali mi boš pa tudi res vse iz oči čital, sleherno željo?«
Ženin: »Hm, že, ali ti imaš tako velike oči.«

Posavci!

Vabim Vas v na novo preurejeno, znano gostilno »PRI SLOVENCU«. Prvovrstno vino, mrzla jedila, godba, biljard! — Priporoča se

Sp. Pohanca-Brežice.

Budin.

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani

je ona imenitna ustanova, ki smo jo Slovenci zadnje čase dobili in se z njo uvrstili med velike kulturne narode. Njen naslov je bil skrit v marčevi nagradni zlogovnici. Za nagrade so bili izžrebani:

Krajevni šolski odbor, Sv. Andraž pri Velenju;
Vera Čož, (poklic?), Ljubljana Lžanska 61;
Frane Sodja, posestnik, Jereka 2, p. Boh. Bistrica;
Janez Jagodič, posestnik, Pernek, p. Rogaska Slatina;
Franjo Bajt, žel. prometnik v pok., Ljubljana-Vič, Rožna dolina, Cesta XV., št. 1-a;
Ljubo Kuštrin, dijak, Ljubljana VII, Zgor. Šiška 310;
Tine Toman, kaplan, Trebelno na Dol.;
Mihael Kovač, posestnik, Črnuče 8, p. Ježica pri Ljubljani;
Šimen Stern, Zagrad 22, p. Prevalje;
Zofija Krecenbacher, zasebnica, Maribor, Ribiška 4.

Vsem navedenim pošljemo po eno lepo vezano slovensko knjigo.

NAGRADNA ZLOGOVNICA

za maj 1938

a, a, a, ad, av — ber, bol, bor — ci — če — da, da, dam, di, di, dim — e — flo, fon — ga, genj, gent — ho, hrbt — i, is, iz — ja, ja, jan, je, je, je — ka, kal, kaz, ko, kra — la, la, le, lek, li — me, mec, mi — na, na, na, na, ne, ne, ni, nik, nik, no, no, nu — o, o, o, od, od, on — pub — ra, rag, ral, rec, ri — sen, sil, slo, sta, stre, stri — ša, škod — te, te, tri — u — va, va, vak, var, vem, vo — zik.

Iz prednjih zlogov sestavite besede, ki bodo pomenile sledeče: 1. Mnogo požarov je že zakrivila. — 2. Prozorna tekočina. — 3. Sila, brez katere si ni mogoče misliti moderne tehnike. — 4. Aparat za govor na daljavo. — 5. Majhna je, pa lahko velik ogenj vname. — 6. Zavetnik proti požarom. — 7. Nepredvidne gospodinje so z njim že marsikaj zažgale. — 8. Naprava za brezžično prenašanje glasu. — 9. Motorna vozila ga imajo za odvajanje plinov. — 10. Letni čas. — 11. Prva svetopisemska oseba (človek). — 12. Hribolazci ga navadno nosijo. — 13. Glavno mesto Poljske. — 14. Posredovalec. — 15. Zvonove nadomešča, kadar »gredo v Rim«. — 16. Del glave, ki lahko mnogo hudega povzroči. — 17. Ud velikega srednjeevropskega naroda. — 18. Glavno mesto Grčije. — 19. Sportno igrišče in tekmovalni prostor. — 20. Če si zavarovan in pogoriš, pa jo dobiš. — 21. Ognjegasci. — 22. Redovnica. — 23. Drevesni sad. — 24. Država, ki je ni več, a je še pred kratkim bila. — 25. Blazen človek. — 26. Sprednji del voza. — 27. Državljan srednjeevropske slovanske države. — 28. Vsakdo ga pri krstu dobi. — 29. Jesenski mesec. — 30. Na čelu društva stoji in mnogo takih imamo. — 31. Na strehi čepi in kadi. — 32. Poveljnik pomorske vojaške sile. — 33. Šega (običaj).

Če zapišeš najdene besede drugo pod drugo, ti bodo prve črke povedale molitev k znanemu svetniku.

Zlogovnica je zelo lahka. Sestavljena je iz takih besed, ki jih vsi poznate. Razume se pa, da je treba pri reševanju budno misliti. Mnogi čitatelji so namreč želeli, da bi jim nudili lažje zlogovnice. Bolj lahke, kot je današnja, res ni mogoče nuditi.

Rešitve pošljite v zaprtih in pravilno označevanih kuverlah najkasneje do 31. maja 1938 na naslov: Uredništvo »Naša moč«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 19.

Na esperantskem kongresu. Slakar: »Glej ona dva gospoda. Saj znata dobro esperanto, pa se vseeno ne razumeta.« — Mlakar: »Veš, eden govori prleški esperanto, drugi pa ribniški.«

Cirar je čakal na novo polico. Vesel je bil, da sta mu neznanca povedala, koliko je prav za prav njegova hiša vredna. Saj je res. Tale Jurij bi hotel vse v nič deti. Da, to sta gospoda! Samo z očmi sta preletela poslopja in že imela pravo ceno. Tako je sam pri sebi modroval Cirar in sam sebi se je zdel imeniten. Le to ga je nekoliko skrbelo, ker si ni zapomnil, kako se tista zavarovalnica piše, pri kateri se je tako imenitno zavaroval. Kdo bi si pa tudi zapomnil tako tuje ime, ki ga še prebrati po krščansko ne znaš! No, pa gospodje bodo že vse prav uredili. A police ni bilo in ni bilo.

Nastopili so pomladanski viharji. Nebo so prepletali bliski in grom je pretresal ozračje. Cirarjevi so se preplašeni stiskali v kot ob peči in se pri vsakem blisku pokrižali. Tedaj pa se je zabliskalo, da jim je za hip vzelo vid, obenem pa tresčilo, kot da je sodni dan tu. Še malo in iz gospodarskega poslopja je pridiral hlapec. Bil je ves zmeden, le to je izjeljal, da gori šupa. A medtem je veter plamene strašno razpihal in v nekaj trenutkih je bila Cirarjeva domačija plen ognjene sile.

Za gospodarsko skupnost in slovansko orientacijo!

V zadnji številki »Naše moč« je g. Puš s svojim člankom »Vsi smo iz kmetov« spregovoril besedo, ki je bila že davno potrebna. »Vse, kar zleze malo proč od kmeta, ee nam Slovencem kmalu zgubi v nekem prečudnem svetovnjaštvu, pri katerem je v časti in spoštovanja vredno le, kar je tujega«, ugotavlja gosp. Puš in kliče: »Nazaj k našemu kmetu, da se po tej poti in z izvorom naše narodne moči strnemo v eno samo močno narodno skupnost.«

Vsi se le premalo zavedamo, kako je vprav pri majhnem narodu, ki živi na tako izpostavljeni zemlji, nujno potrebna skupnost, harmonija, ponos in ljubezen do vsega, kar je domačega. Izginili naj bi že enkrat pomisleki, da je tuje boljše kot domače.

Odveč bi bilo iskati dokazov daleč na okoli ali se spotikati nad tablicami, ki vise po mestnih trgovinah: »Kupuj domače blago«, saj verjetno le slabo dosežajo svoj namen. Zadostuje naj, ako ostanemo kar pri naši stroki, pri zavarovanju.

Ako nas ne bi vodili obziri do mnogoštevilnih oškodovancev, ki so v slepoti in slasti za tujim zaradi malenkostnih razlik prestopili k »Feniks«, bi našli številne žalostne prizore, ki šolsko-nazorno dokazujejo, kako odločno premalo cenimo domače, ko se za malenkostne razlike oklenemo tujega, ne vedoč, kaj stoji za propagandnimi plakati z milijardami jamstvenih sredstev, se pokesamo, pa prehitro pozabimo, ko milijarde splehnejo, ptič Feniks pa odleti in celo nam nekrivim pusti skrb reševati polomijo, ki so jo zakrivila blaženi tujci.

Ali ni žalostno, da se del našega že itak malega in stiskanega naroda še po tolikih letih ne zaveda nujne potrebe stroge in dosledne narodne gospodarske skupnosti. Zakaj le ono »vse, kar zleze malo proč od kmeta« tako rado časti, spoštuje in naseda vsemu, da je le tujel! Ali je to poseben ponos za narod, če domač slovenski zavarovalni zavod mora ugotoviti, da zdrav, jeder, za narodno skupnost in gospodarsko samobitnost dovzeten slovenski kmet pozna pot k Vzajemni, pa tudi pozna in zna ceniti koristnost Vzajemne za celokupno narodno gospodarstvo, nasprotno pa »vse ono, kar zleze malo proč od kmeta«, tako rado tudi tu zapostavi domače pred tujim in si vprav zaradi tega naš zavod, zlasti po trgih in mestih, s tako težavo utira pot kot redko katero tuje podjetje. Ali ni n. pr. značilno, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani zazidala preko 20 milijonov, postavila najlepšo stavbo, ki je v okras mestu in občini, pomagala pri stanovanjski stiski in vendar pri onih, »ki so zlezli malo proč od kmeta«, pri oddaji zavarovanj ni bila upoštevana, da celo do skrajnih mej zapostavljena. In kaj je bil vzrok? Domača ustanova je, zato je potreben prezir tej naši, danes lahko mirno trdimo, največji in res vzorno vodeni gospodarski ustanovi.

Mi vsi se tako radi trkammo na naše narodne prsi in znamo ganljivo govoriti o slovanski vzajemnosti. Naša Vzajemna je pa molčala, pa —

Žalostno je bilo zdaj pri Cirarjevih. Pri sedih so se potikali in prosjčili. Laznikov Jurij je bil takoj sporočil Vzajemni zavarovalnici o nesreči. In res se je v nekaj dneh zgledal pri Cirarjevih cenilec Vzajemne ter škodo po pravici in poštenju ocenil. Ničesar ni olepševal, ničesar ni obljubljal, vse je meril in pisal z odkritosrčnim sočutjem do uboge družine, a tudi v zavesti, da mora spoštovati zavarovalno pogodbo in zavarovalna določila. 21.000 din je ocenil ter Cirarjevemu Jakobu točno obrazložil, zakaj prav toliko in nič več in nič manj. Ganjen je Jakob podpisal pobotnico, na katero mu je zavarovalnica v nekaj dneh nakazala odškodnino. Preden pa je cenilec odšel, mu je še Jakob zaupal zgodbo z »nadzornikom« in onima dvema potepinoma, ki sta ga obrala za 150 din. Po vesti ga je cenilec poučil:

»Oče Jakob, zapomnite si! Kdor domačim ljudem ne zaupa in ga lažni blesk tujega mami, bo kmalu po njem. Laznikov Jurij je poštna slovanska duša. Sami to dobro veste. Zato v zavarovalnih stvareh ničesar brez njega ne ukrenite.«

Oče Jakob si je nauk zapomnil. Danes stoji nova, z opeko krita Cirarjeva hiša, na njej pa se blesti na najlepšem mestu tablica s napisom: »Zavarovala Vzajemna«.

delala. Le pogledimo, kakšno je njeno slovansko narodno delo? Doma ji gotovo v tem oziru ne more nihče ničesar očitati. A vsaka zavarovalnica ima tajne in za nikogar vidne, pa vendar veljavne pozavarovalne pogodbe. Vzajemna bi lahko eklenila s katerikoli narodom pozavarovalne odnose, saj nihče za to ne bi vedel? Pa vendar ni izbrala svoje pozavarovalnice (domače v državi žal nimamo) kje v Rimu, na Dunaju, v Zürichu, Münchenu, Parizu i. sl. Ne! Ona je šla dosledno svojo narodno pot in je — iskaje slovanske skupnosti — sklenila pozavarovalne pogodbe s Prago in v zadnjem času v — Sofiji. Tako je prva navezala ne samo gole, raznih public polne prijateljske odnose, temveč je takoj po prijateljskem sporazumu Jugoslavije z bratsko Bolgarsko sklenila dejansko medsebojno gospodarsko pogodbo. Da te in take narodno pomembne poteze našega zavoda pridejo do pravilne ocene in veljave, je treba posebno naglasiti, da bi marsikateri neslovanski svetovni koncern dal in je dejansko tudi nudil boljše pogoje, vendar je V. Z., dosledna slovanski skupnosti, ostala zvesta bratskim ustanovam. Za to veliko in vedno dosledno narodno in slovansko zvestobo pa žanje Vzajemna doma pri mnogokaterih nerazumevanjih. Dovolj-jemo si izreči domnevo, da le-tim res manjka smisla za narodno skupnost, »ker so zlezli malo proč od kmeta, pa jim je v časti, kar je tujec. Tem kličemo, naj se vrnejo nazaj k našemu kmetu in po tej poti in gospodarski skupnosti.

Protest. Vinko: »Gospod učitelj je rekel, da je to krivica, če hrošča ujamemo in ga zapremo v škatlico.«
Gregor: »Tako! Hrošča ne bi smeli zapreti, mojega očeta so pa vseeno lahko zaprli!«

»Dobrac gospa. Zdravnik: »Ti, naša služkinja mi toži, da nima apetita in da ne more ničesar zaužiti. Ji bom zapisal zdravilo.«

Zdravnikova žena: »Počakaj rajši do jutri. Danes večerjamo ocvrte piške, jih bomo vsaj lahko sami snedli.«

Čast državni himni!

Vseskozi narodna organizacija ima svojo prireditev. Za začetek odsvira godba našo državno himno. Odličniki, ki so obiskali prireditev, stoje med himno mirno vzravnan. Ostalo občinstvo pa se le polagoma dviga s sedežev in vprašujoče zrejo ljudje drug drugega, češ kaj se neki godi, da je treba vstati. Bolj v ozadju stojijo moški s klobuki na glavi. V šotorih, kjer prodajajo razna okrepčila, se za sviranje državne himne sploh ne zmenijo, temveč bučno opravljajo dalje svoj trgovski posel.

Tedaj sem se spomnil na drugi prizor: V Monakovem je bilo. Ogromna množica je bila zbrana na trgu za neko domoljubno svečanost. Ljudstvo je bilo razgibano, da je po prostranem trgu odmevalo kot razburkano morje. Tedaj se oglasiyo zvoki nemške državne himne. Kot na povelje so ljudje utihnili, sneli pokrivala in se po vojaško vzravnali. Z vseh obrazov je sijal silen ponos in radostna samozavest. Ko pa je godba odsvirala, se je razlil po trgu oglušujoč val navdušenja in vzklikanja državi in državnemu vodji. In niso pri tej počastitvi državne himne sodelovali kakšni uniformirani ljudje, ne, preprosti meščani in okoličani vseh starosti in obeh spolov so bili. Tedaj je bilo vsakemu tujcu jasno, od kod Nemcem ona neumljivo

silna in drzna volja za razvoj in narodni ugled.

Naša državna himna ni morda glasbeni umotvor, pač pa je po svoji sestavi veren odraz osvobođenja in zedinjenja treh jugoslovanskih bratov v veliko jugoslovansko državo pod žezlom slavnih Karadžordževićev. In to je poslanstvo državne himne, da predstavlja moč in ugled cele države. Zaradi tega bi bilo naravno, da bi nje zvoki vzbujali v slehernem državljanu ponos in samozavest.

Po pameti ga ni državljana Jugoslavije, ki ne bi bil sleherni hip pripravljen zastaviti svoje življenje za varnost in ugled države ter za čast ljubljenega kralja. Če pa kljub temu državni himni ne izražamo primerne časti, je to znak, da je v nas premalo ali nič samozvesti in ponosa. In kaj naj si o takem narodu mislijo tujci, ki leto za letom in vedno živahneje obiskujejo našo zemljo!

Velja tedaj: Državna himna naj se svira le ob posebno slovesnih trenutkih. Takrat pa jo poslušajmo vsi odkritih glav, vojaško vzravnan, ponosni in samozvestni državljani, ob koncu pa jo pozdravimo z vzkliki močni in nepremagljivi Jugoslaviji in našemu narodnemu kralju! Tako bomo vzbujali spoštovanje pri tujcu, v sebi pa radost in moški ponos.

Dr. Alojzij Kuhar, Ljubljana:

Jugoslavija — v valovanju Evrope

Veliki, zgodovinski dogodki so pretekli mesec marec drveli mimo nas. Zapustili so za seboj močne, trajne, v politično obličje Evrope vsekane sledove. Od meseca marca 1938 dalje ima Evropa eno državo manj. Ravnotežje velesil se je temeljito spremenilo in Velika Nemčija je s svojimi 75 milijoni prebivalcev stopila med njimi na prvo mesto ter postala država, ki lahko upravičeno trdi, da ga ni več dela Evrope, kjer nima svojih življenjskih interesov. Ti dogodki so povzročili močno politično in gospodarsko valovanje, ki se še ni pomirilo in bo treba še nekaj časa, da se poleže in vsede v nove oblike. Marsikateri narodi so vztrepetali, ko je pljusnilo ob nje novo zgodovinsko dogajanje. Kakšen je bil položaj naše domovine Jugoslavije v tem usodnem mesecu? Kakšen je položaj naše domovine Jugoslavije danes, ko stopamo v novo dobo? Ta vprašanja smo si vsi stavili, vsi, ki to državo ljubimo in iskreno vernjemo, da je naš edini dom, v katerem bomo mogli razviti svoje življenjske sile.

Naše misli so romale nazaj v komaj pretekla leta. Saj še ni daleč za nami doba, ko smo bili notranjepolitično razrvani, drug proti drugemu nahujskani, v gospodarskem oziru omrtveli, zunanjepolitično pa od vseh strani obdani z železnim obročem nasprotnikov, ki nas je vedno huje dušil. Tuje države so že kockale za našo kožo in si v načrtih že delile našo lepo zemljo. Po zapadnih parlamentih so poslanci spraševali ministre, kaj se bo zgodilo, če bi Jugoslavija razpadla. Parkrat smo že čutili mrzli dih vojne nevarnosti na naših mejah. To je bilo komaj pred nekaj leti. Do smrti sprti z našo sosedo Bolgarijo, ki so jo nam nasprotno velesile izrabljale proti nam. Iz Albanije je dihala čez mejo sovražna burja. Na Jadranu so se kopičili temni oblaki, ki so oznanjali strašne burje, in na naši suhi italijansko-jugoslovanski meji so štrleli proti nam bajoneti. Na severni, nemško-avstrijski meji je bilo naseljeno neizprosno sovraštvo proti nam, onstran madžarske meje pa so organizirali oborožene tolpe proti nam, da nas pomagajo razdreti, kadar bi prišla naročena ura. Obdajalo nas je nevzdržljivo vzdušje, ki je naši državi vzelo ves optimistični polet in ohromilo vsako tvorno udejstvovanje. Takšen je bil — in še ne prečrno naslikan — položaj Jugoslavije pred komaj nekaj leti.

Kaj bi se bilo zgodilo s takšno državo sedaj, v prošlem mesecu marcu, da je ostala to, kar je

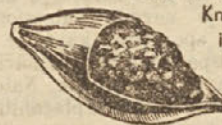
bila na primer še l. 1934? To je vprašanje, ki si ga moramo ponavljati in zopet ponavljati, kadar koli hočemo pravilno oceniti delo vlade dr. Stojadinoviča, dr. Korošča in dr. Spahe, kajti šele, ko bomo videli podobo naše domovine odraženo na teh temnih ozadjih, bomo spoznali, kaj je v kratki dobi treh let ustvarila za obstoj Jugoslavije in za njeno trajanje.

Danes na jugoslovanskih mejah ni več sovražnikov, je dejal dr. Stojadinovič v svojem velikem zunanjepolitičnem govoru v skupščini, in je ta veličastna izjava v času, ko trepečejo skoraj vse meje Evrope, zvenela še preskromno. Nimamo sovražnikov, je premalo povedano, kajti vsenaokrog nas obdajajo dobri sosedji in prijatelji. Danes Evropa nima vlade, ne pri velikih in ne pri malih, ki bi mogla s toliko upravičenostjo kot naša trditi, da je s prijateljstvi razorožila vse svoje meje.

Zdravljenje se je začelo pri Bolgariji. Pokojni kralj Aleksander že je zasnoval potek zdravljenja, toda sodelavci, ki so se zbirali okrog njega, so bili premajhni, premalo rodoljubni, preveč strankarsko zagrizeni za tako velikansko delo. Prevzela ga je sedanja vlada tako rekoč ob dvanajsti uri. Z velikim pogumom je ponudila roko Bolgariji in Bolgarija jo je z velikim pogumom sprejela. Tako je po desetletjih temne zgodovine nastal pakt večnega prijateljstva z Bolgarijo. Železni obroč okrog nas je počil. V državo je prišel pih svežega zraka in po Evropi so se radovedno spogledali. Za Bolgarijo je prišla na vrsto naša jadranska meja z Italijo. Ne rečemo, da mednarodne okoliščine niso prišle na pomoč. Toda osnovna zasluga za razorožitev meje, ki je bila za Jugoslavijo brez dvoma najbolj nevarna, gre sedanji jugoslovanski vladi in Mussoliniju. Bilo je treba mnogo poguma, da so bili premagani predsodki, bilo je treba na obeh straneh krepke volje, da se je marsikaj pozabilo. Bilo je treba državniškega duha, ki je gledal v bodočnost in slutil novo dobo. Tudi našo sosesčino z Italijo smo poravnali lani dne 25. marca, ko je bil v Beogradu podpisan prijateljski pakt z Italijo. S tem se je zrušil velikanski del sovražnega obzidja, ki je našo državo utesnjeval. Na vsej italijanski meji se je naselil mir, na Jadranskem morju smo postali svobodni solastniki velikega morja, ki nas veže s svetom. A istočasno so se zgrudile tudi vse sovražnosti na albanski meji. Novo življenje

Med žganim ječmenom in sladno kavo je bistven razloček. Jedro navadno žganega ječmena (zgornja slika) ni izpremenjeno v slad, ampak je samo malo ožgona moka. Jedro Kneippove sladne kave je izpremenjeno v karame-liziran sladni sladkor, ki hrani in krepi živce. Zato zahtevajte vselej Kneippovo!

Kneippova

samo
v tokih-le zavitkih!

Pozor, pred goljufom!

Po mariborski okolici in tudi drugod se klati neki moški, star 30—35 let, visoke postave, dobro rejen, drznega obnašanja. Izdaja se za generalnega inspektorja vseh zavarovalnic in pravi, da ga pošilja Zveza zavarovalnic, da bi kontroliral police. Navadno zahteva polico, jo pregleda, nato pa zahteva za »kontrolacijo« pristojbino 50 do 100 din. Navadno zahteva tudi še plačilo zaostalih premij. Lahkoverni ljudje mu nasedajo in goljuf je obral že mnoge.

Poudarjamo, da Zveza zavarovalnic nima nobenega takega inspektorja in da je vsakdo, ki bi zahteval od vas našo polico, pa se ne bi mogel izkazati s pravičnim našim pooblastilom, čisto navaden slepar, ki ga zaradi splošne koristi takoj izročite najbližjim orožnikom.

Ne kažite policie in ne plačajte ničesar nikomur, ki ga osebno ne poznate.

Pesem polja

je povest, ki jo je stotisoče bravcev z napetim zanimanjem čitalo, ko je izhajala v »Naši moči«. Dobite jo lahko v lični knjižnici z naslovno sliko za 10 din pri uredniku »Naše moči«, Ljubljana, Miklošičeva c. 19. Naročite jo lahko tudi z navadno dopisnico.

Trgovec, ki vedno misli na reklamo. Vlomilce so v trgovini presenetili. Pred sodiščem je bil nato trgovec zaslišan. Sodnik: »Ali so vlomilci dosti pokradli?« — Trgovec: »Vse je ostalo nedotaknjeno.« — Sodnik: »So pač bili v svojem poslu zmoten?« — Trgovec: »Mislim, da ne. Toda ko so videli naše cene, so si skoro gotovo mislili: Tu itak dobimo vse zastoj.«

Vijudna kritika.

Urednik: »Tu imate svoje pesmi. Niso za naš list. A nikarte jih nositi v hlačenem žepu!« — Mladi pesnik: »Zakaj pa ne?« — Urednik: »Ker bi vam lahko noge zaspale.«

Duh po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi **SANOPED**. Varuje obutev in perilo. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah, partumerijah in slinih trgovinah. — Drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31.316)

Kako „Jednota“ izplačuje posmrtnino?

Gospa G. A. na Gorenjskem je zavarovala neko žensko za 6000 din in je v redu plačevala prispevke skozi 18 mesecev. Dotična ženska je umrla in gospa se je nadejala, da bo kot posmrtnino izplačanih polnih 6000 din. Kako pa je bila razočarana, ko so ji sporočili, da bo dobila le 8985 din. Mesečni količnik za tisti mesec je namreč znašal 65,5%, kakor je seveda samopomoč dognala, ne da bi komu sporočila, kako je do tega količnika prišla. Gospa seveda z izplačilno vsoto ni bila zadovoljna in je protestirala. Nato ji je »Jednota« sporočila, da bo dobila izplačanih le 2248,31 din, ker morajo od priznane vsote odbiti 25% za varnostni sklad, 5% za manipulativne stroške in 20% za zapuščinsko takso. Da bi pa gospo potolažili, ji skušajo dokazati, kako je ona na prispevkih vplačala le 810 din, dobila bo pa 2.243,31 din in da ima tedaj celih 1433,31 din dobička. Pišejo ji med drugim to-le:

»Ozira se na to, da je naša zadruga ljudska zavarovalnica in ne na trgovski podlagi sloneča kapitalna zavarovalna družba, katera izvršuje svoje obveznosti na podlagi vplačanih mesečnih članskih prispevkov ter sprejema v zavarovanje tiste osebe, katere se v veliki meri ne morejo zavarovati pri kapitalnih zavarovalnicah; vrši torej naša zadruga ne le občegospodarsko temveč tudi humano socialno delo, ki pa je v svojem poslovanju solidno in po zavarovalnih pravilih zgrajeno, naj Vam gornja razlika, katero prikazuje razmerje med zneski, ki ste jih kot prihranke vložili v našo ustanovo in pripadajočo podporo, katero Vam je bila nakazana, toraj so se Vaši prihranki obrstovali v teku 18 mesecev za preko 160% odstopkov, — kako veliko korist proži naš Podporni Odsek članom zadrugnikom.«

Nalašč smo ponatisknili pismo z vsemi napakami vred, da naši čitatelji razvidijo, na kako otročji in zaviti način skuša ta samopomoč trošiti ljudem pesek v oči. K samemu slučaju pa sledi:

Zavarovanci te samopomoči nimajo nobenega vpliva na to, kako se določa mesečni količnik. Zato tudi zadrugniki nikdar ne vedo, koliko bodo ob smrtnem slučaju res dobili izplačane.

Odbitek 25% za varnostni sklad je še prav poseben zanimiv. Kakšen varnostni sklad je to in čemu naj služi? Saj samopomoč določa izplačilo na podlagi vplačanih prispevkov in jih tedaj tak varnostni sklad sploh ni potreben. Morda je pa potreben tistim, ki tako samopomoč vodijo. — Odbitek 5% za manipulativne stroške je neprijemno visok. Samopomoč ima z izplačilom daleko manjše stroške. — Odbitek 20% za zapuščinske takse je v zakonu utemeljen. Toda ta odbitek je last zadrugnika in mu ga mora samopomoč izplačati, čim se dožene, da so zapuščinske takse po umrlem plačane. Le v slučaju, da za plačilo takse ni kritja, porabi davčna oblast toliko od omejenega odbitka, kolikor pač takse znašajo. V prej navedenem pismu pa samopomoč tega gospej čisto nič ne obrazloži.

Najbolj smešno pa je ono, kar govori samopomoč o obrestovanju po preko 160%. Gospa ni zavarovala dotične ženske zato, da bi se ji njeni prispevki obrestovali, temveč zato, da bi ob smrti dobila izplačano posmrtnino. Kaj pa, če bi dotična ženska še živela in bi gospa še nadalje plačevala mesečne prispevke, morda 10 in več let. Ko pa bi smrt nastopila, bi ji samopomoč po svojevoljno izračunanem ključu izplačala manj, kot je bilo vplačane. Sicer pa po trditvi samopomoči same višina izplačila ni odvisna od celokupnosti vplačanih prispevkov enega zavarovanja, temveč od vseh vplačanih prispevkov v dotičnem mesecu, ko je zavarovanec umrl. Ako bi noben zadrugnik v tistem mesecu ne plačal prispevka, bi samopomoč tudi nobene podpore ne izplačala.

Gospa nas prosi, naj ji svetujemo, kako naj samopomoč prime. Zanj in za vse naj velja samo ta-le nasvet: V našem narodno-gospodarskem interesu je, da s samopomočmi take vrste pometemo. Ne imejte opravka z njimi! Zaupajte preizkušeni domači zavarovalnici!

Plemenita kri v kurji družini. Prva kokoš: »Kaj se pa naš novi petelin tako z viška ozira na nas?« — Druga kokoš: »Ali ne veš, da je plemenitega rodu?« — Prva: »Kako to?« — Druga: »Njegova praprprababica je znesla Kolumbovo jajce.«

je zadihalo v našo državo, osvežilo gospodarstvo ter prineslo prijeten oddih narodnim manjšinam. Še konec marca 1938 smo imeli priložnost prepričati se o dejstvu te nove dobre sosesčine, ko sta dva italijanska ministra v Beogradu izjavljala, kako Italija ceni prijateljstvo naše države.

Evropa kar ni hotela verjeti in mnogo obrekovanja se je zloilo na naslov naše vlade, ki pa je brez ozira na klepetanje okrog nje šla naprej po začrtani poti. Za Italijo je prišla na vrsto nemška meja. Jugoslovanska vlada se je svoje dni trudila, da bi bila prišla z Avstrijo do bolj-ših razmerij. Če do tega ni prišlo, ni bila krivda pri naši vladi. Avstrija predpogojev za to ni hotela ustvariti. Ali ni bilo dejanje daljnovidne državniške modrosti, ko je naša vlada, kakor hitro se je glede Avstrije prepričala o dejanskem položaju, šla mimo Dunaja takoj v Berlin, da z nemško vlado sklene prijateljstvo prej, kakor je Nemčijo dobila za svojo sosedo na Karavankah? Tako so se mogle naše hrabre čete na novi jugoslovansko-nemški meji pozdraviti v prijateljstvu in

medsebojnem spoštovanju, mesto da bi bili s strahom gledali tja čez in pričakovali, kaj bo vse prišlo nad nas.

V manj kakor v treh letih je sedanja vlada, ki se oslanja na Jugoslovansko radikalno zajednico, pod državniškim vodstvom mož, ki zares predstavljajo jugoslovansko ljudstvo, zrušila do tal obzidje sovraštva in zlih nakan, ki nas je obdajalo, ter s sredstvom miru in lepe besede posadila našo lepo domovino sredi obsežnega prijateljskega polja.

Mesec marec 1938 je pokazal, on sam in drugih dokazov treba ni, da je bila naša zunanja politika zares državniško modra, zares jugoslovanska, ker je dosegla, da smo skoraj edina država v Evropi, ki se ji ni treba bati novih sprememb in ki se lahko ponaša, da nobenega starega prijatelja ni izgubila, ničesar od svoje svobode žrtvovala, a si pridobila priznanje in spoštovanje velikih držav.

To imejmo pred očmi, kadar bomo ocenjevali zasluge vlade za življenje Jugoslavije.

Sv. Florijan, zavetnik proti požaru

Sv. Florijan

(Slika v turistovski kapeli Vzemne zavarovalnice. Delo akad. slikarja Slavka Pengova.)

peli ev. maša za vse zavarovance Vzemne zavarovalnice.

Kdo pa je bil prav za prav sv. Florijan?

O njem vemo bore malo. To pa je gotovo, da se je rodil v 3. stoletju p. Kr. nekje v sedanji

Vsako leto se spominjamo 4. maja zavetnika proti požaru in povodnji, sv. Florijana. Poklanja se mu kot svojemu zavetniku gasilstvo vseh katoliških dežel. V vsaki vni družini se v dnevnih molitvah priporočajo močni priprošnji sv. Florijana, da jim varuje hišo pred ognjem. Ko zvečer gospodar še zadnjkrat obide poslopja, pozaklene vrata in se prepriča, da po človeški pameti ni nikjer nevarnosti ognja, izroči vse svoje varstvo sv. Florijanu in z mislijo nanj zapre trudne oči v blagodejnim počitku.

Tudi Vzemna zavarovalnica smatra mučenca sv. Florijana za svojega zaščitnika. Zato stoji v veži njene palače ogromen kip tega svetnika, kip, ki ga tuji hodijo občudovat. V turistovski kapeli v palači Vzemne zavarovalnice krasi oltar umetniški polirelief, ki predstavlja sv. Florijana. Vsako leto se na god tega svetnika daruje v kapeli ev. maša za vse zavarovance Vzemne zavarovalnice.

Tudi razlog. Prva klepetulja: Gospa Ostrožnikova je baje tako nevarno bolna, a njen mož sedi kljub temu stalno v gostilni.

Druga klepetulja: »Da, pravi, da mora piti na njeno zdravje.«

Kuharica (gospe, ki se je vrnila iz zdravilišča): »Veste, milostljiva, ni dobro, da toliko časa izostanete. Gospod zadnje čase sploh niso več jedli.« — Gospa: »Zaradi dolgega časa po meni?« — Kuharica: »Ne, pač pa zato, ker so kar naprej pili.«

Brezalkoholna pijanost. Gospa Seti: »Oh, gospa, to ste srečni! Vaš mož pije sedaj le še limonado.«

Gospa Kita: »Dal Danes ponoči je prišel domov popolnoma brezalkoholno pijan.«

Dolnji Avstriji. Kot mladenič je postal rimski vojak in dosegel častniški čin. Bil je vnet kristjan, vedno pripravljen za svojo vero tudi kri preliti. Ko je nekoč dal po Dioklecijanovem naročilu cesarski namestnik ujeti mnogo kristjanov in jih nečloveško mučiti, se je častnik Florijan zavzel za nje. To ga je stalo življenje. Njegovim predpostavljenim je bilo hudo za brhkega in junaškega častnika in so si silno prizadevali, da bi Florijana pripravili k odpadu. Ker pa je ostal zvest, so ga nečloveško mučili, bičali so ga in mu z ostrim železom trgali živo meso. Končno je bil obsojen na smrt in 4. maja 304. leta so mu navezali na vrat težek kamen ter ga z mosta pahnili v reko Anizo. Zgodilo se je to v kraju, ki nosi danes ime Lorch, oddaljenem od Linca nekako 3 ure.

Ob smrti in po njegovi smrti je Bog Florijana poveljal z mnogimi čudeži in neštevilna so poročila o tem, kako so bila ljudstva v svojih tegobah na priprošnjo sv. Florijana uslišana.

Na naši slovenski zemlji imamo lepo vrsto cerkvic in kapel, posvečenih temu mogočnemu zavetniku. Njegova slika krasi naše kmečke domove in pročelja ponosnih gasilskih domov. V Ljubljani so mu l. 1672. sezidali prijazno cerkvico pod Gradom v zahvalo za rešitev iz strašnega požara iz l. 1660.

Da bi sv. Florijan s svojo mogočno priprošnjo varoval našo zemljo vsega hudega, to ga za njegov god pristrčno prosimo!

Opozorilo!

1. O zavarovanju ne govori nikomur, ki ga ne poznaš ali se ti ne more pravilno izkazati! — 2. Premije ne plačaj nikomur, ki ti ne bi mogel s pooblastilom dokazati, da sme premijo sprejeti. Najbolje pa storiš, če premijo plačaš neposredno s pošto polonico. — 3. Police pokaži vedno le našemu zastopniku, ne pa vsakomur, ki ti pride v hišo! — 4. Zaupaj domačemu zavodu!

Smola. »Kaj pa početa vaša dva brata v prostem času?« — »Eden hodi na lov, drugi pa slika portrete, a nobeden nič ne zadene.«

V trgovini. Trgovca (čita listek, ki mu ga je prinesel Petelinov Matiček): »Aha, tu stoji, kaj moraš prinesiti: kavo, sladkor, smrdljivec in — očeta. Hm, kaj pomeni to, očeta?«

Matiček: »Ne, tisto zadnje ni za vas. Očeta moram iti iskat v gostilno pri rdečem nosu.«

Varčno

prati se pravi:

perilo zaupati Schichtovemu ter-
pentinovemu milu, ki se močno peni.
Blaga pena Schichtovega terpentino-
vega mila prodre globoko v tkanino
in prizanesljivo odstrani vso nesnago.

SCHICHTOVO TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo!

Demagogija

Beseda demagogija je grška in pomeni slo-
vensko: vodstvo ljudstva. Počasi pa je dobila ta
sama po sebi lepa beseda drug pomen. Ker so
ljudstva vodili s praznimi obljubami in z vara-
njem, pomeni dandanes demagogija isto kot vara-
nje. Te demagogije je vse polno posebno v po-
litiki. Zadnja leta pa se je razpasla tudi v zava-
rovalstvu. Različne samopomoči so se predstavljale
ljudstvu kot velikanska dobrina, kot nositeljice
zdravega združništva, kot dobrodelne ustanove.
Ko pa so si goštevci ljudje nabasali z ljudskim de-
narjem svoje žepe in je ljudstvo spoznalo, da jim
je njegov gospodarski blagor deveta briga, so se
te samopomoči razpočile in za njimi je ostalo le
še ogromno razočaranje. Spomnite se samo na
»Vzajemno samopomoč«!

V zadnji »Naši moči« smo našim čitateljem
predstavili samopomoč »Jednoto«, ki je skušala
lahkoverneže loviti z novim načinom zavarovanja
poslopij proti požaru. Medtem pa so nam naši čit-
atelji poslali toliko zanimive snovi, da je prav,
ako o tej samopomoči še kaj zapišemo in tako ob-
varujemo naše ljudi pred razočaranji.

Prejeli smo list »Jednota« št. 5, ki ga ome-
njena samopomoč izdaja. List je pisan deloma v
hrvaškem, deloma v slovenskem jeziku. A kakšna
je ta slovenščina! Skandal je, da si kdo upa na
tak način naš jezik mrcvariti! Vsebinsko hoče
biti list zagovornik združništva in seveda samo-
pomoči. Dočim pa je bil v 4. številki tega lističa
govor le o požarnem zavarovanju, ni v 5. številki
o tem niti besedice. Zato pa sedaj vabijo ljudi, da
bi se zavarovali za posmrtno. Zanimiv pa je
članek, v katerem pisec zagovarja samopomoči.
Pri tem pa dobro oriše njih »poslovanje«. Prina-
šamo nekaj stavkov z vsemi napakami vred. (De-
belo tiskano smo podčrtali mi.)

»Nepravilno je smatrati, da bo poverjenik za-
stojni delal, iz idealizma. Vsak išče zaslužka, kdor
ga potrebuje, ne bo šel med poverjenike. Vsled
tega poverjenik, željan zaslužka, ne bo rad iz-
pustil prilike, ker je zanj kovač danes važnejši
od stotaka čez leto. Običajno ne bo vpošteval inte-
rese ustanove, ali člana, združno zavest itd. itd.
temveč bo sam kjer vidi da drugače zaslužiti ne
more obetati zlate gradove za najmanjše denarje...

Dalje je merodajno poslovanje zadruge same.
Uprava. Če uprava čim večkrat pokaže, da zna
zatisniti oko in zadovoljiti člana četudi v pravil-
niku stoji drugače, bodo člani radi pristopali.
(Čemu je potem pravilnik sploh potreben? Kate-
ri član pa bo zaupal ustanovi, v kateri lahko celo
uprava pravilnik neomejeno in svojevolično krši?
— Op. uredn.)...

Iz tega sledi: vsaka podporna ustanova lahko
doseže največji uspeh ako izpolni sledeče pogoje:
1. Pravilnik mora biti tako sestavljen, da se
bo članom ponujalo najvišje podpore za najnižje
prispevke.

2. Poverjenikov mora biti čim več in dobro
plačanih. Ne sme se prestrogo gledati na načine
kako oni člane pridobivajo.

3. Uprava mora čimvečkrat pokazati da zna
članu ustreči čeprav njega želja ni upravičena po
pravilniku. Tak član je bo dalje priporočal in de-
lal dobro reklamo...

Je to težko napraviti? Ni!

Zato se tega lahko lotijo ljudje, ki nimajo
pojma o poslovanju pripomočnih ustanov a še
manje o posledicah, ki nastopijo. Ni čuda če se
jim pozneje štrne zmešajo. Kajti poslovanje brzo
raste iz dneva v dan. Število članov gre v tisoče,
denar začne pritakati v desetstisočih, kako naj
preprosti bivši trgovci, penzioner potniki in
drugi mali ljudje, ki se »gredo« odbornike in
predsednike, obvladajo sčasoma ogromen naval
poslovanja, ki jih v kratkem času zalije?... Ni
čuda, da menjavajo pravilnike, popravljajo pravi-
la, računajo in tuhtajo, sproti pozabljajo kar se-
stavljajo, dokler končno pravil, ki so jih sami spi-
sali ne poznajo več...

Naj bo to dovolj. Lepšega spričevala si »Jed-
nota« ni mogla napisati, kot ga lahko čitamo tu.
Ali ni to grda demagogija, če se voditelji »Jed-
note« zavedajo napak svoje ustanove, pa kljub
temu lovijo nedolžne ljudi na svoje limance!

Dobili smo v roke tudi Jednotino polico (Pri-
jemni list). Iz nje je razvidno, da »Jednota« zava-
ruje poleg posmrtnine še tudi za slučaj smrti za-
radi nezgode in za slučaj invalidnosti. Jamstvo za
ta del zavarovanja pa nosi Zedinjena zavarovalnica
(prej Triglav, Vardar, Herceg-Bosna). Toda ta
zavarovalnica na polici sploh ni podpisana. Sicer
pa naj tu zapišemo, kar beremo v 58.—59. številki
»Ekonomske politike«, ki izhaja v Zagrebu, glede
takega sodelovanja pravih zavarovalnic s samo-
pomočmi: »Uostalom, čudimo se da imade još
osiguravajućih društava, koja se upuštaju u ova-
kve poslove, te svojim imenom omogućuju izvje-
snim osobama nedopuštene mahinacije.«

Glavna stvar.
Sodnik: »Na kakš-
nem glasu pa je
obtoženec, ki ima
v vaši vasi izdela-
valnico klobas?«

Priča: »No, ni
osebno na posebno
dobrem glasu, a
njegove klobase so
zato na izvršnem
glasu.«

Zahvala

Podpisano cerkveno predstojništvo v Belih
vodah se zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici za
pošteno izplačilo požarne odškodnine za pogorelo
župnišče.

V Belih vodah, 6. marca 1938.

Za cerkveno predstojništvo
Ivan Ogulin.

Povečana velikonočna številka ilustrirane dru-
žinske revije »Žika« je izšla te dni. Na prvih stra-
neh so članki in notice, ki opozarjajo na prvo-
vrstno kvaliteto Žikinih proizvodov, to so: ržena
žitna kava Žika, Žikin specialni sterilizirani zdrob
za dojenčke in bolnike in Žikine higienične krušne
drobtine. Prav zanimive so tudi izjave odjemalcev
o teh proizvodih. V notranjosti lista čitate: Joža
Lovrenčič, Pogovor s srcem; Ant. Ingolič, S spla-
varji po Dravi in Donavi; France Bevk, Pojdi,
hčerka, na pot...; Mistral, Štiri vprašanja; Bačar,
Morske pošasti; Hedin, Po sužnje; Ante, Nesrečni
muc in »Nekaj okroglih...« V »Zdravniški po-
svetovalnici« odgovarja primarij dr. Dragaš na
razna vprašanja in razpravlja o vzrokih otroškega
glavobola, urednica »Gospodinjskega kotička« pa
nadaljuje s koristnimi nasveti. — Revijo »Žiko«
prejme brezplačno vsak interesent; pošljite svoj
naslov na: Pražarna Žika v Ljubljani.

Ilustracije in klišej

dajo reklami šele pravo
lice. — Za reklamo v vi-
sokih nakladah uvažuje
le offsettisk, ki je
danes najcenejši!

Kamenotiske Knjižotisk
Bakrotisk e Klišarna
Litografija e Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 6**

Pomembnejši spominski dnevi

5. maja 1893 je umrl v Ljubljani pesnik Josip Cimperman; rojen je bil v Ljubljani 19. febr. 1847. Kot učenec je za vse življenje ohromel, najprej po nogah, pozneje pa deloma tudi po rokah. V gimnazijo zaradi bolezni ni mogel, a se je vseeno učil vseh glavnih gimnazijskih predmetov, v prvi vrsti literature in jezikov. L. 1869 je izdal prve Pesmi. Mnogo je prevajal in je bil nekaj časa tudi korektor Ljubljanskega zvana. »Svoje najboljše pesmi je izdal v zreli dobi v posebni zbirki leta 1888.«

6. maja 1740 se je rodil na Dunaju vodni tehnik Gabrijel Gruber. Bogoslovje je dovršil v Gradcu; bil je jezuit. Leta 1769 je prišel v Ljubljano na licej, kjer je poučeval risanje, geometrijo, mehaniko in vodno vedo. Ime »Gruberjev kanal« v Ljubljani nas spominja na njegovo glavno delo. Delati so ga začeli l. 1772, novršili so ga pa leta 1782. »S kanalom je dobil tudi načrt za osušitev barja določeno obliko.« Pozneje je bil Gruber rektor jezuitskega kolegija v Petrogradu v Rusiji, kjer je tudi umrl 26. marca 1805.

7. maja 1792 se je rodil v Udmatu pri Ljubljani pisatelj Janez Cigler; umrl je l. 1867 kot župnik v Višnji gori. »Za slovenščino se je že zgodaj navdušil ob Vodnikovih pesmih. Izdal je več cerkvenih knjig: Stiri poslednje reči, Duhovni studenec in religiozno povest Življenje sv. Heme. Napisal je tudi mnogo člankov. Njegovo najboljše literarno delo je pa »Sreča v nesreči ali popisovanje čudne zgodbe dveh dvojčikov« (1836), ki je prva slovenska izvirna povest in je dosegla v tisti dobi lep uspeh. Ostali njegovi dve povesti pa nimata posebne vrednosti, ker so se razmere v tem času (1863–1866) že precej spremenile.«

9. maja 1883 je umrl v Šmohorju v Ziljski dolini pesnik in duhovnik Jernej Levičnik; rojen je bil 15. avgusta 1808 v Železnikih. »Za slovenščino se je vnel že zgodaj, in sicer ob Metelku v Ljubljani in ob Slomšku v Celovcu, kjer je tudi sodeloval pri njegovih nabožnih knjigah. Kot pesnika ga je posebno navdušila Kranjska čbelica. Bil je prijatelj Prešerna, ki ga je hotel navdušiti za prevod Schillerjeve Device Orleanske; pozneje jo je tudi res prevedel. Napisal je tudi slavošpev »Katoliška Cerkev«. Važen v njegovem literarnem življenju je življenjepis Prešerna, ki ga je ob drugi obletnici Prešernove smrti priobčil v Cariniji. Življenjepis je pisan toplo in iskreno, s točnim poznavanjem Prešernovega življenja.«

10. maja 1919 je umrl v Ljubljani umetnostni zgodovinar stolni kanonik Janez Flis; rojen je bil 27. febr. 1841. Leta 1885 je spisal knjigo »Stavbinski slogi«, ki kot prva slovenska knjiga obdelava zgodovino stavbarstva. Drugo njegovo delo je »Umetnost v bogočastni službi«, kjer obravnava zgodovino cerkvene opreme. Bil je tudi predsednik Društva za krščansko umetnost.

11. maja 1867 se je rodil v Kostanjevici na Dolenjskem Ivan Belle. Leta 1909 je postal ravnatelj Kmetijske šole v St. Juriju ob južni želi, kjer je ostal do svoje smrti 30. maja 1924. Napisal je mnogo člankov o vinogradništvu, sadjarstvu in običnem kmetijstvu, ki jih je objavljaval v raznih strokovnih listih. Ustanovil je tudi Sadjarsko društvo, ki se je pozneje preselilo v Ljubljano.

15. maja 1864 je bil rojen v Celju jezikoslovec Vatroslav Oblak. Študiral je v Celju, Zagrebu in na Dunaju, kjer je leta 1891 promoviral iz slovanskega in primerjalnega jezikoslovja. V Makedoniji je študiral tamošnja narečja in se je leta 1893 habilitiral v Gradcu za jugoslovansko jezikoslovje. Umrl je še čisto mlad 15. aprila 1896. Izredno mnogo je znal; na Dunaju n. pr. se je učil pri Jagiću. Izdajal je starejše slovenske tekste in napisal je mnogo razprav. Zelo je obogatil poznavanje jugoslovanskih jezikov.

19. maja 1869 se je rodil v Kamniku pesnik Anton Medved; umrl je 12. marca 1910 kot župnik na Turjaku. »Vinorodni kraji, kjer je kaplanoval, so postali usodni za ves njegov nadaljnji razvoj. Notranje je bil razdvojen, na eni strani močno čustven, na drugi odarovan z visokim razumskim spoznavanjem brez trajne in energične volje. Njegovo življenje je bilo tragično, polno duševnega in telesnega trpljenja. Iz njegovih gimnazijskih let je ohranjen pesniški album z lastnimi risbami »Opevane slike Kamnika in okolice«. V bogoslovju je postal sotrudnik »Doma in sveta« in »Ljubljanskega zvonca«. Bil je tudi epik; snov je jemal iz krajevne in slovanske zgodovine. Poezije je izdal leta 1905, drugi zvezek pa leta 1909. Medved

Mimica Konič:

Mlin nad Savo

(Nadaljevanje.)

Jurko, ti si izkusil še malo sveta in ne veš, kako je pri tovarnikih. Od nekdaj so rekali ljudje o njih: »Po celem svetu hodijo, za nos dekleta vodijo« in to je bilo čisto res. Ne moreš si misliti lepšega in brezskrbnejšega življenja, kakor ga ima mlad tovarnik. Grede tovarniki po belih cestah, šala in dovtip jim krajša pot. Pa se zasveti ob beli cesti bela hiša in pred njo stoji oče oštr v hlačah dokolenkah in v beli srjaci, v svetlem lajbiču s srebrnimi gumbi. Oštr pozdravi tovarnika in jih povabi v hišo. In tovarniki grede v hišo, tam pa jih čaka oštrjeva žena in jim znese na mizo vsega najboljšega, kar ima. Tovarnikom ni bilo mar za srebrnike, saj so jih lahko zaslužili in le redkokateri med njimi je bil oženjen. Pa ko smo si privezali dušo in povedali vse tisto, kar smo res izvedeli, pa še vse tako, česar nismo slišali nikjer, smo se poslovili in spet nas je peljala bela cesta kar naprej in naprej. — Po vseh deželah smo hodili. Po Kranjskem in Koroškem, prav gori k Renu nas je včasih pripeljala pot. Po Goriškem smo tovorili in pili rebulo, na skalnati Kras, poln bolečine in otožnosti, nas je vedla pot. Tam smo točili kraški teran, veš, tisti ognjeviti teran, ki ti kar v žile plane, in nazdravljali zalim dekletom. Lepo je bilo takrat, ko sem imel morda pet in trideset let ali le malo čez, danes pa je puščoba in meni, vselemu tovarniku, je ostala beraška palica in malha.

Takrat, ko sem tovoril jaz, nas je bilo pet. Tovorili smo za gospodarja Šimenca iz Škofje Loke. Tovoril je takrat z nami veseli Ločan Vencelj, morda mu je bilo toliko let, kolikor jih imaš zdaj ti. Hodil je z nami po svetu in radi smo ga imeli, ker mu ni nikoli zmanjkalo dovtipov in je vedno znal tudi v nas viliti dobre volje. In pel je ta mladi, veseli fant, pel tako lepo, kakor bi zvonil s srebrnim zvoncec. A najraje je pel tisto popevko, ki jo še zdaj čujem med tovarniki:

Bil Anzelj je, tovarnik mlad,
ki je imel dekleta rad.

Kadar smo šli skozi vas in je zapel lepi tovarnik Vencelj, so se odpirala vrata, ljudje so hili na prag in pozdravljali mladega pevca. Zala dekleta so mu pripenjale za klobuk nageljnove rožmarina, žene so se mu prijazno nasmevale. A kaj je bilo to mar Vencelju, zalemu mlademu tovarniku s kodrastimi lasmi in svetlimi, modrimi očmi. Drugi smo se z dekleti šalili, ljubeznivo z njimi govorili, Vencelj se ni menil zanje. Postrani je poveznil opuščenji širokokrajni klobuk in zavriskal, da so dekletom srca v prsih zatrepetala, pa pognal dalje svojega konja. Kaj so njega brigala dekleta! Njegova ljubica je bila cesta, dolga in bela, za katero je vedel, da se mu ne izneveri nikdar. On je ljubil temne gozdove, ljubil je zelena polja in ravnine, duša mu je objemala ponižne vase, na pol skrite med širokovejatimi drevjem. Srce mu ni hrepenelo drugam, kakor kvečemu domov, kjer ga je na klopci pred staro leseno kočo čakala ostarela mati. S sklenjenimi rokami je vedno molila za sina edinca, njene oči so ga spremljale, ko je odhajal, radostno so ga pozdravljale, ko se je vračal. Kakor čudežni amulet, ki ga je varoval vsake neizgode, mu je bil dobre starke žalostni pogled. Njeno srce ga je spremljalo z ljubeznijo in bolečino po tujih krajih, kakor zna spremljati človeka samo srce materino. Mati! Jurko, prijatelj moj, ko bi ti vedel, kaj je vse obseženo v tej besedi! Povedal bi ti, kar čutim v srcu ob spominu na svojo mater, a jaz, neuki siromak, ne znam govoriti in izraziti tega, kar čuti moje srce. In malokdo je imel tako dobro, ljubečo mater kakor mladi tovarnik Vencelj. On je to dobro vedel in se je trudil, da bi dobre ženske nikdar ne žalil. Ni razmetaval srebrnikov kakor mi, hranil jih je in jih nosil stari materi. Očeta se Vencelj ni nikoli spominjal. Ko je bil še otrok, ga je zmečkala bukev, ki jo je posekal.

Nekega nedeljskega popoldneva smo se zbrali pri Poljancu in tam pili, peli in plesali. Vsi vaščani z Okroglega so bili zbrani, med njimi tudi jaz. Povabil sem s seboj Vencelja, s katerim sva bila zelo prijatelja. Čudno se mi zdi še danes, da me je ubogal, saj sicer ni zabajal nikamor, ostajal pa je pri materi v leseni koči. A menda mu je bilo, revežu tako namenjeno. Vsi smo bili veseli in Vencelju ni zmanjkalo šal ne popevk. Slednjič je zapel tudi tisto o Anzelju, mlademu tovarniku, ki mu je na grobu mrtve ljubice počilo srce.

K Poljancu so prišla tudi dekleta, med njimi tvoja mati, ki je slovela kot najlepše dekle, ne samo na Okroglem, ampak tudi v okolici. Jerca je znala pogledati, da te je kar streslo in premnogo mladeničev se je ujelo v mrežo njenih pogledov.

Ta dan sem se prvič čudil Vencelju. On, ki mu niso bila mar dekleta, je šel nekajkrat rajat z Jerco, napil ji je in jo nazadnje prosil za šopek. Toda nisem se menil za to, saj sem mislil, da se je malce opil in ga je pijanost zavedla, da se je dobrihal dekletu, česar sicer ni nikoli doslej storil. Jaz sem menil tako, a bilo je drugače.

Ko smo po tisti nedelji tovorili po svetu, je Vencelja minula veselost, ki se ga je doslej vedno držala. Izginil mu je z lic veseli smeh, brez katerega si tega veselega Ločana nismo mogli misliti. In tudi pesem o mlademu Anzelju mu ni bila več spremljevalka. Čudili smo se, uganili pa nismo, kaj mu je.

Nekega večera, ko sva skupaj ležala v nekem seniku, se nisem mogel več premagovati. Brez ovinkov sem ga vprašal:

»Kaj ti je zadnje dni, Vencelj?«

Nič odgovora.

»Ali si bolan, Vencelj?«

»Bolam,« mi je odgovoril on, pa s tako čudnim, zamolklim glasom, da sem mu verjel, da ga tlačijo bolezen.

»Pojdi k padarju,« sem mu svetoval.

Vencelj se je oprl na komolec. Spominjam se še, da so se mu oči čudno bleščale. Počasi mi je rekel:

»Zame nima noben padar zdravila.«

Postal sem radoveden, zaslučil sem nekaj.

»Ali kaj te boli?« sem silil vanj.

Počasi, zamolklo je dihlil vame:

»Srce me boli.«

Potem se je zavil nazaj na seno. Čul sem ga, da je zahtel. Zasmilil se mi je, približal sem se mu, pogladil mu lase in ga začel spraševati:

»Povej mi, kaj ti je, zakaj jokaš?«

Dolgo ni odgovoril. Ko nisem odnehal, je vzdihnil:

»Saj mi ne moreš pomagati.«

»Če ti ne morem pomagati, mogoče ti bom znal svetovati in te potolažiti. Zaupaj mi, saj sva prijatelja.«

Navsezadnje mi je povedal, da se je zaljubil v Jerco, v tvojo mater. O, nesrečnik! S tisto nedeljo, ko se je zagledal vanjo, je bila njegova usoda zapečaten s sedmimi pečati. Čudil sem se med njegovim pripovedovanjem, da je ta brezskrbni, veseli tovarnik zmožen tako globokih čustev, kakršnih bi njemu prav nič ne prisodil. Nazadnje je žalostno dejal:

»O, zakaj sem jaz tako nesrečen, da sem videl njene oči! Njej sem pustil srce in nazaj ga ne morem vzeti. Tu pred teboj je tovarnik Vencelj, duša njegova je pa ostala na Okroglem.«

Fant se mi je smilil. Hotel sem mu povedati, da ona, katero je vzljubil, ni vredna njegove ljubezni, in morda bi bilo prav, če bi tako govoril. A takrat sem mislil, da mu ne smem delati še težjega srca in sem le vprašal:

»Ali te mar Jerca ne mara?«

»Saj si jo ne upam vprašati,« mi je priznal Vencelj.

»No, potem ti pa ni treba obupavati, saj se lahko vse na dobro obrne. Kje bo dobila Jerca lepšega fanta, kakor si ti? Res nisi gruntar, a mati ti hrani nekaj srebrnih tolarjev in kajžo imaš. Meni verjemi, da te ne bo zavrgla.«

O, kolikokrat sem se pozneje kesal. Če bi mu tedaj povedal s trdo besedo, da naj pusti Jerco iz misli, bi bil fant pač nekaj časa žalosten, a bi kmalu pozabil, ker ljubezen še ni bila zakoreninjena v njem. (Nadaljevanje sledi.)

Suravi soprog. Gospod Filip: »Tri mesece poročena in že ločena! No, vas pa vaš soprog res ni nosil na rokah.« — Gospa Betka: »Samo enkrat, ko me je vrgel iz hiše.«

Dragi mladi prijatelj!

Poslali ste mi kar lepo število risb za nagradno nalogo. Jaz sam nisem Bog ve kaj risarja, zato sem pa vse dospele slike z užitkom gledal in mislil, da so jih moji mladi prijatelji res — sami narisali. Z veseljem sem še poklical onega gospoda, ki zadnje čase s svojimi zanimivimi sličicami codeluje v »Naši moči«. On je pa slikar, še več, pravi umetnik je. Ali veste, kaj se to pravi? Lani sem vam že enkrat razložil, kakšni božji miljenici so taki, ki jim pravimo umetniki. Ta naš prijatelj in umetnik je tedaj porinil svoja velika očala prav na konec nosa in nos vtaknil v vaše slike. Skremžil je takoj pri prvi svoj obraz tako, kakor da bi se mu bil želodec obrnil. In mi je začel predavati: »Pepe je tole prerisal iz knjige

»Stric Jaka, vzor popotnega junaka«. Cene je kar prekopal iz knjige »Krojaček veseljaček« i. t. d.

Nak, da so moji prijatelji taki! Se prav posebno sem naročil, da ne sme nobeden nič prerisati in da mora vsakdo vse sam napraviti. Pa mi napravijo tako sramoto! Mislil sem, kako vas bo vse stric umetnik pohvalil, na, sedaj pa taka blamaža!

A vse bi še bilo, če ne bi bilo teh prešmetanih nagrad. Knjige že ležijo na mizi in nekemu jih moram poslati. Zato bodo tokrat nagradjeni vredni in ne vredni. Slik pa ne bom objavil, ker jih itak lahko gledate v raznih mladinskih knjigah. Tam so lepše naslikane. Le eno si lahko danes ogledate. A še to je naš stric umetnik temeljito popravil.

Nagrade pa dobe:

Brenholc Jožef, Sakušak št. 66, p. Juršinci pri Ptuj. — Jožek! Če mi drugič pozabiš zapisati, koliko si star in v kateri razred hodiš, boš mesto nagrade dobil medaljo iz repe. Kakor vidiš, je tvoja slika našla milost v strogih očeh našega strica umetnika. A najbrž jo komaj spoznaš, ne? Pošiljaš mi tudi svojo sliko. Veš kaj, preveč me pa ne smeš vleči! Kaj ne, doma imate lepo knjigo »Mladim ercem« in tisti Cenek je tebi zelo podoben?

Lojze Krašovec, učenec IV. razr., Dule št. 3, p. Bučka. — Lojze! Če se boš še kaj oglašil, mi sporoči, na katerem zelniku je zrastle ta zgodba s kozlom. Zdi se mi, da jo že poznam.

Jakob Lupše, učenec 4. razr., Trnovo št. 12, p. Laška. — Jakec! Narisal si Pusta in si mislil, da je to smešno. Takle Pust, kot si ga ti poslal, je gromozansko pust in dolgočasen. Sicer pa sam praviš, da ti risanje ne gre kaj prida izpod rok. Meni tudi ne.

Ivan Rohida, učenec II. razr. ljudske šole na Skaručni, Vojsko 18, p. Vodice nad Ljubljano. — Zelo si se potrudil, a nič ni tvojega. Kaj ne, tista velika knjiga z barvanimi risbami je res lepa! Najbolj prav bi bilo, če bi tudi tvoja nagrada padla v vodo kakor tvoj gospod Čuček. A ker si imel dobro voljo, naj ti bo še nagrada.

Ko boste tole čitali, bodo lepi velikonočni prazniki že za vami. Zeleni vitez sv. Jurij bo odpel živino in veselo boste prepevali in vriskali po pašnikih ter delali bezgove piščalke. Takrat se pogovorite kaj tudi o »Mladi moči«. Takrat si zastavite tudi tole vprašanje:

Kateri mladinski časopis vam je najbolj všeč in zakaj?

Odgovore na to vprašanje mi pošljite do 31. maja 1938. Seveda bodo štirje spet dobili nagrade.

Lepo vas pozdravlja

brat Ivo.

Za kaj vse se lahko pri UZAJEMNI ZAVARUJEŠ?

V elementarnem oddelku: zoper požar in škodo po streli ali razstrelbi s svetilnim plinom, zoper razpoko na zvonovih, zoper razbitje stekla, zoper vlomsko tatvino, zoper nezgode (za smrt, trajno invalidnost in dnevno odškodnino), zakonito dolžnost jamstva, vse vrste avtomobilskih zavarovanj, kolesarska zavarovanja.

V življenjskem oddelku: za primer smrti, za primer doživetja in smrti, za doto, zgolj na doživetje in še mnogo drugih kombinacij.

V pododdelku Karitas: za posmrtnino, za starostno preskrbo, za doto.

Vsa pojasnila dobiš pri krajevnih zastopnikih ali neposredno pri naših podružnicah ali pri centrali v Ljubljani.

Zamenjava. Peter se je ženil. Za slovo je povabil na večerjo svojo fantovsko družino. Med povabljenici je bil tudi Tine. Ker je bila noč temna, pot pa zelo slaba, je Tine vzel s seboj hlevsko svetilko. Pri večerji so se dobro imeli in tudi pijače ni manjkalo. Naslednjega dne je dobil Tine od Petra tole sporočilo: »Dragi prijatelj! Pošiljam ti tvojo svetilko in te prosim, da mi vrneš kletko z našim kanarčkom.«

je bil tudi dober dramatik: Savel, Viljem Ostrovrhar in Kacijanar, Za pravdo in srce, Krivica in dobrota, Na odru življenja, Na ogledih, Stari in mladi, Črnošolec.

21. maja 1851 se je rodil v Radomljah pri Kamniku pisatelj Anton Koder. Bil je sošolec Delele in Tavčarja. Umrl je 21. febr. 1918 v Ljubljani kot upokojen poštni uradnik. Pisal je v Kres, Zoro, Novice, Slovenski narod itd. Znani so v prvi vrsti njegovi trije romani Zvezdana, Luteranci in Kmetski triumvirat.

24. maja 1874 je umrl v Ljubljani glasbenik Jurij Flajšman; rojen je bil 18. aprila 1818 v Beričevem. V Ljubljani je bil učitelj glasbe. Od njegovih skladbah je najbolj znana »Luna sije...«

28. maja 1884 je umrl v Kortah pisatelj Janez Božič. Najbolj znan je njegov prevod »Strica Toma koča ali življenje zamorcev v Ameriki«.

30. maja 1862 se je rodil v Dolenčičah pri Javorju slikar Anton Azb. Umrl je v Münchenu, kjer je imel svojo slikarsko šolo. Na tej šoli so študirali tudi Slovenci Matija Jama, Ivan Grohar in Matej Sternen.

31. maja 1874 se je rodil v Ljubljani geolog Karel Hinterlechner. Študiral je na Dunaju, kjer je bil potem namestnik v državnem geološkem zavodu. Ko je bil leta 1918 odpuščen, je prišel v Ljubljano in je postal redni profesor na novem slovenskem vseučilišču. Pisal je v prvi vrsti v nemščini in češčini, nekaj razprav je pa napisal tudi v slovenskih revijah in dnevnikih. Umrl je leta 1932.

Prof. dr. Vinko Šarabon.

Pri vpisu v šolo. Učitelj: »Kakšen poklic ima tvoj oče?« — Učenec zmaje z rameni. — Učitelj: »No, oče ima vendar kak poklic! Kaj dela?« — Učenec: »Sedajle je pri brivcu, da ga ostrijejo.«

Pri svidenju. »Ko sva se pred devetimi leti poslovila, si brenčal za hčerjo svoje gospodinjice. Kaj je nastalo potem iz tistega?« — »Sedmero-glava družina.«

Neprijetno. »Takle rdeč nos je pa res nekaj sitnega. Danes jutraj me je na cesti nekdo vprašal, če nimam morda kaj praznih vinskih steklenic naprodaj.«

Taka sreča. Sedmošolec (sam sebi): »Danes popoldne sva imela v parku sestanek. Od takrat me neprestano grize bolha. Oh, ko bi vedel, da je njenal.«

Lepa tolažba. Vdova Krišpina se je znova poročila. Novi mož pravi kuharici: »Liza, vi ste paž že dolgo pri moji ženi?«

Kuharica Liza: »Že pet let! Vi gotovo ne boste tako dolgo zdržali.«

Kakšna je razlika med »Karitas« in »Jednoto«?

Sporočajo nam, da skušajo zastopniki »Jednote« (in tudi nekaterih drugih samopomoči) ljudem dokazovati, kako ogromne prednosti ima zavarovanje pri »Jednoti« pred onim pri »Karitas«. Takoj pribijemo:

»Jednota« je samopomoč, »Karitas« je pa pravo zavarovanje s kapitalnim kritjem. Ta ugovoritev bi morala pametnemu človeku že zado-stovati. Vendar pokažimo še na nekatere razliko.

Pri »Karitas« velja čakalni rok (in sicer enoletni) le za zavarovance, ki so ob vstopu v zavarovanje stari že nad 60 let. Pri »Jednoti« velja pa čakalni rok za slehernega zavarovanca, tako da v primeru smrti v prvem letu »Jednote« sploh ničesar ne izplača, v primeru smrti v drugem letu pa izplača le polovico one vsote, ki bi jo sicer morala izplačati. Pa čeprav velja pri »Karitas« za stare zavarovance enoletni čakalni rok, vendar »Karitas« vseeno izplača v primeru smrti med čakalnim rokom vse dotlej plačane premije.

»Karitas« izplača takoj po smrti (ali tudi prej, če je tako dogovorjeno) celo zavarovalno vsoto. Tudi oni, ki se zavarujejo pri tej samopomoči, živijo v veri, da bo samopomoč takoj po smrti izplačala celo zavarovalno vsoto. Dejansko zastopniki te samopomoči tudi tako agitirajo. V resnici je pa stvar čisto drugačna in ob smrti so na

dnevnem redu razočaranja. Vsoto, ki bi jo namreč samopomoč morala ob smrti izplačati, ob nastopu zavarovalnega slučaja šele izračunajo po posebnem ključu, ki je odvisen od števila smrtnih slučajev in od vplačil, ki so v tistem mesecu dospela na samopomoč. Števila smrtnih slučajev in pa vplačil pa ni mogoče kontrolirati. V tej točki so mogoče največje zlorabe in najhujše zavarovanje ljudstva.

Ako si zavarovan pri »Karitas« in plačuješ premije vsaj že tri leta, vplačani denar ni izgubljen. Zavarovalnica sama mora, če vidi, da več ne plačuješ, spremeniti zavarovanje v plačevanja prostozavarovanje z nižano zav. vsoto. Lahko pa zavarovanje tudi odkupiš. »Jednota« pa ne pozna ne omenjene spremembe ne odkupa, temveč zapadejo vedno vsa plačila v dobro samopomoči.

Končno je treba pibiti, da je Karitas zavarovanje oddelček velike in močne domače Vzajemne zavarovalnice, ki z vsem svojim premoženjem jamči za polna in točna izplačila. Pri »Jednoti« ne jamči nihče. Njeni zastopniki se sicer poslužujejo krilatice, češ da Zedinjena zavarovalnica jamči za izplačila, a to je čisto navadna laž. Kakor iz pravilnika razvidimo, jamči Zedinjena zavarovalnica le za izplačila iz nezgodnega sozavarovanja in nosi tedaj samo malenkostni riziko.

Ako povemo še, da je poslovanje Karitas zavarovanja povsem v skladu z duhom in določbami zakonov, da pa »Jednota« nima za svoje poslovanje nobenega zakonitega dovoljenja, je skoraj vse, kar bi bilo med pravim Karitas zavarovanjem in med lažizavarovanjem samopomoči treba poudariti. Sicer pa mislečemu človeku vsega tega niti ne bi bilo treba tako obširno razlagati. Saj je splošno znano, kako je bilo s samopomočmi in koliko škode so narodu povzročile. Še prav posebno v časih, ko različni spekulanti skušajo ljudske žepe prazniti za svojo lastno samopašnost, se je treba okleniti pravega ljudskega zavarovanja, kakor ga predstavlja naša Karitas.

Mlada prijateljica živali. Mati: »Ali si pa tudi pobrala vse gosence z zelja, ki si ga odrezala v vrtu?« — Marička: »Da, mamica, na druge zeljnate glave sem jih preložila.«

V hotela. Gost: »Imate še kaj sob na razpolago?«

Vratar: »Da, po 20 in po 30 din!«

Gost: »Kakšna pa je razlika?«

Vratar: »Deset dinarjev.«

Odkritosrčno. »Gospodična, blazno vas ljubim! A nikar ne mislite, da obožujem v vas le zlato tele!«

Avtomobil. Hribovec se je vrnil iz mesta in pripovedoval otrokom: »In avtomobil! To vam je vražja iznajdba! Komaj ga zaslišiš, je že tu, a preden ga zavohaš, že izgine.«

Mali navihaneec. Mali Miloš priteče k staremu očetu: »Vzgojiteljica je strogo prepovedala rabiti kako tujo besedo. Lepo te prosim, povej mi jih nekaj, da jo bom dražil.«

Zaposlenost pa taka. Služkinjo v mestu pride obiskat njen brat. Ko vidi lepo rejeno sestrično gospodinjico, vpraša: »Ta tvoja gospa pa najbrž nima kaj prida dela?« — Služkinja: »No, že še gre. Dopoldne se igra s svojo angorsko mačko, popoldne pa puli iz obleke dlako, ki jo je mačka tam pustila.«

„Chlorodontove oglase naj čitam?“

Zakaj pa? Saj nisem več majhen otrok, ki bi mu bilo treba vtepati čiščenje zob. Ali pa mar mislite, da kdaj pozabim očistiti si zjutraj najprej zobe?

Aha, smo že skupaj, dragi prijatelj! Če bi čitali naše oglase, bi vedeli, da je zobna nega s Chlorodontom pred spanjem važnejša kot zjutraj. Sicer se začno ponoči ostanki hrane kisati in povzročajo zobno gnitje (karijes). Zato: „zvečer kot zadnje Chlorodont - potem šele v posteljo!“

Domači proizvod

† Peter Novak

Spet nas je zapustil zvest in marljiv sodelavec. Ponoči v nedeljo 20. marca 1938

je na Dobrovi pri Ljubljani izdihnil svojo plemenito dušo gospod Peter Novak, posestnik in dolgoletni poverjenik naše

Vzajemne zavarovalnice. Celih 26 let je blagi pokojnik z zgledno ljubeznijo zastopal naš zavod na Dobrovi, vedno prepričan, da vrši pomembno narodno-gospodarsko dolžnost. Bil je eden onih starih sodelavcev, ki so videli vztrajno rast našega domačega zavoda in so njegovega razmaha vedno iskreno veselili. Gosp. Novaka je bolezen že tam okoli novega leta priklenila na bolniško posteljo. A prav do zadnjega je ostal pri polni zavesti in sleherni dan so mu morali predložiti pošto, ki jo je dobival kot naš zastopnik. Tako rekoč že na smrtni postelji je še odrezal to in ono v svojem zastopu. Sredi dela in skrbi za veličino Vzajemne zavarovalnice je omahnil v večnost. Prepričani smo, da je ta večnost zanj bogato plačilo za zvestobo in dobrosrčnost, ki smo je bili za življenja deležni. Njegovim dragim izrekamo iskreno sožalje.

Važno opozorilo!

Že ob zaključku lista smo zvedeli na kr. banski upravi v Ljubljani, da je po poizvedbah v Zagrebu ugotovila, da samopomoč »Jednota« nima potrebnega dovoljenja za delovanje. Ker torej samopomoč »Jednota« nima zakonite podlage za delovanje, je naša banska uprava naročila sreskim načelstvom in potom njih tudi orožništvu, da vsako delovanje »Jednote« in njenih zastopnikov prepreči in jih po potrebi tudi kaznuje.